

การศึกษาชั้นมูลฐานและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของพลศึกษา

Nixon และ Cozens ได้ให้นิยามคำว่าพลศึกษาไว้ว่า "พลศึกษาเป็น
การศึกษาลักษณะหนึ่งในกระบวนการศึกษาทั้งหมดเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องใช้ความแข็งแรงและ
ความว่องไว อันเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมเหล่านี้ อาทิ ระบบกำลังกาย ระบบกล้ามเนื้อ
และการเรียนรู้"

Nash กล่าวว่า "พลศึกษาเป็นการศึกษาส่วนหนึ่งในกระบวนการศึกษา
ทั้งหมด และเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมเป็นสื่อเพื่อให้เกิดพัฒนาการทางกาย ทางประสาท
ทางสติปัญญา และทางอารมณ์ ผลเหล่านี้จะประจักษ์ก็ต่อเมื่อได้มีการจัดกิจกรรมพลศึกษา
ขึ้นตามสถานทีต่าง ๆ คือใน สนามกีฬา โรงฝึกพลศึกษา และสระว่ายน้ำ"

Good นักการศึกษาคนหนึ่งได้ให้คำนิยามว่า "พลศึกษาก็คือโครงการที่จัด
ขึ้นเพื่อการสอนและการมีส่วนร่วมโดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ๆ มุ่งหวังที่จะพัฒนาทางทักษะโลก
ทัศนคติและสุขนิสัย"

---

^a Eugene W. Nixon and Frederick W. Copens, An Introduction to Physical Education. (Philadelphia : W.B. Sanders Company, 1947), p.6.

^b Jay B. Nash, Physical Education : Introduction and Objective (New York : A.S. Parves and Company, 1948), p.52.

^c Carter V. Good, Dictionary of Education. (Second Edition New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1957), p.398.

อาจารย์วรศักดิ์ เพียรชอบ โลกกล่าวสรุปไว้ว่า "วิชาพลศึกษา ก็คือการศึกษามาแรงหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายเช่นเดียวกับการศึกษาอย่างอื่น ๆ คือ เป็นวิชาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จะแตกต่างจากวิชาอื่นบ้างก็ตรงที่วิธีการ และสิ่งที่นำมาใช้ คือพลศึกษาใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อกลางของการเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ "

ความมุ่งหมายของ พลศึกษา

มีทั้งหมด ๔ ประการด้วยกันคือ ๒

๑) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ

ตามหลักของสรีรวิทยา ร่างกายของคนหรือสัตว์ทุกชนิดต้องการการออกกำลังกายเพื่อการเจริญเติบโต และควรมีสมารรถภาพ และสุขภาพอันดีของร่างกาย การออกกำลังกายเป็นประจำ และสม่ำเสมอจะช่วยให้หัวใจและอวัยวะต่าง ๆ ใ้รับการกระตุ้น เป็นผลให้ร่างกายมีความแข็งแรง ทนทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถของกล้ามเนื้อของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะขึ้นอยู่กับกฎของการใช้และไม่ใช้ ก็คือกล้ามเนื้อของร่างกายส่วนใดได้รับการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกาย หรือไม่เคลื่อนไหวจะฝ่อเล็กลง และมีสมรรถภาพในการทำงานต่ำลงด้วย

๒) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ หรือทักษะกีฬาต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ ก็คือการที่ร่างกายสามารถจะเคลื่อนไหวได้จังหวะกลมกลืนกันเองอย่างสง่างาม โดยอัตโนมัติ แต่เปลืองแรงงานน้อย

---

๑ วรศักดิ์ เพียรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา",
วารสารพลศึกษาศาสตร์, ๑๑ (มิถุนายน ๒๕๑๒), ๑๐.

๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑.

นอกจากนี้ การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมต่าง ๆ ของพลศึกษาจะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี

๓) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางสังคม

กิจกรรมพลศึกษาถ้าหากปฏิบัติการจัดและดำเนินการของผู้นำที่มีความรู้และความสามารถแล้ว จะส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความเข้าใจและสามารถปรับตนเองให้เข้ากันได้กับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม หมู่ พวก ความคิดริเริ่ม การมีศีลธรรมจรรยา ความอดทน ความเชื่อมั่นในตัวเอง การรู้จักยับยั้งชั่งใจ และอื่น ๆ สำหรับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับหมู่และพวกได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ความสุภาพอ่อนโยน ความร่วมมือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความเป็นประชาธิปไตย ความเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อส่วนรวม การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีเหล่านี้เป็นคุณลักษณะเหล่านี้ถือว่ามีความจำเป็นและสำคัญ สามารถที่จะถ่ายทอดไปใช้ในสภาพการณ์ของการมีชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยเราอย่างมาก ค่ายแห่งนี้สนามกีฬาหรือห้องเรียนพลศึกษาจึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่ว ๆ ไปว่าเปรียบเสมือนห้องปฏิบัติการทางพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งแห่งหนึ่งของโรงเรียน

๔) การพัฒนาทางอารมณ์

ปัจจุบันนี้คนทั่วไปมักจะได้รับความลำบากและความตึงเครียดในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก เช่น จากเสียงอึกทึกครึกโครมต่าง ๆ ความแออัดของอาคารและผู้คน รวมทั้งความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน สาเหตุเหล่านี้ทำให้เกิดการอ่อนเพลีย ความวิตกกังวลและหวั่นไหวเวลาสำหรับเป็นตัวของตัวเองน้อยลง จิตใจโดยทั่วไปไปลอยเป็นปกติสุขเท่าที่ควร

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาจะทำให้ได้พักผ่อน ผ่อนคลายความตึงเครียดของงานทางคานสมองและเส้นประสาท สามารถขยับเขยื้อนงานที่ยากลำบากในวันต่อไปได้ รัฐบุรุษคนสำคัญของโลก เช่น ประธานาธิบดี บอร์จ วอชิงตัน ประธานาธิบดี โรสเวลล ประธานาธิบดีไอเซนเฮาว์ นานเหล่านี้อ้วนแต่ใช้เวลาว่างไปในการเล่นกีฬา ชี้นำว่าอย่าเล่นกอล์ฟ เพื่อผ่อนคลายความเคร่งเครียดในหน้าที่ประจำของท่านทั้งอื่น

อุปกรณ์และ เครื่องมือช่วยความสะดวกในการสอนวิชาพลศึกษา

ธรรมชาติของอุปกรณ์การสอน

วัสดุหรือเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนมีลักษณะแตกต่างกันไป ๔ อย่าง^๑ คือ

๑. อุปกรณ์การสอน (Instructional Aids) หมายถึง เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ผู้สอนจะทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจ รู้ถึงความจริง ทำให้เกิดทัศนคติ ทักษะ ความเข้าใจและมีความซาบซึ้งในสิ่งที่เรียน

๒. ทัศนวัตถุ (Visual Aids) หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ตามองเห็น ที่ให้ความรู้โดยช่วยการมองเห็น

๓. โสตวัตถุ (Audio-Aids) หมายถึง วัสดุเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ตามองไม่ได้แต่ให้ความรู้ได้จากการได้ยินเสียง

๔. โสตทัศนอุปกรณ์ (Audio-Visual Aids) หมายถึง วัสดุเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่สามารถให้ความรู้ได้โดยสัมผัสต่าง ๆ ของร่างกาย

จากความหมายของข้อที่ ๑ และข้อที่ ๔ ถ้าเราลองพิจารณาดูจะเห็นว่า อุปกรณ์การสอนและโสตทัศนอุปกรณ์นั้นหาที่อย่างเคี้ยวกันนั่นเอง เพียงแต่อุปกรณ์การสอนนั้นใช้กับการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ส่วนโสตทัศนอุปกรณ์นั้นนอกจากจะใช้ ประกอบการเรียนการสอนแล้ว ก็ยังใช้ในการสื่อความหมาย (Communication) ในเรื่องอื่น ๆ ได้อีกมาก เช่น ในการปาฐกถา วิทยุกระจายเสียง สื่อสาร ฯลฯ หรือในอีกกรณีหนึ่งเราก็อาจจะกล่าวได้ว่า อุปกรณ์การสอนเป็นส่วนหนึ่งของโสตทัศนอุปกรณ์หรือ ในทางกลับกัน โสตทัศนอุปกรณ์ก็เป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์การสอน

---

^๑ Hass and Packer, Preparation and Use of Audio-Visual.
(N.J., Prentice Hall Inc., 1960), P.XII

อุปกรณ์การสอนพลศึกษา

อุปกรณ์การสอนพลศึกษา หมายถึง อุปกรณ์การสอนหรือเครื่องมือที่ใช้สำหรับก่อให้เกิดกิจกรรมทางกายหรือช่วยยืงทักษะในการเรียนวิชาพลศึกษาหรือการเล่นกีฬา เช่น ลูกฟุตบอล ห่วงบาง ไม้ตีแบดมินตัน ปิงปอง บาริ ตะกร้อ รวมทั้งเครื่องมือที่ช่วยผู้ใหญ่เล่นหรือผู้เรียนมีความสามารถที่ซับซ้อนกว่า เช่น ที่บันเฝ้าสำหรับวิ่ง รองเท้าวิ่ง ฯลฯ เป็นต้น

อุปกรณ์การสอนพลศึกษามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนพลศึกษาเป็นอย่างมากจนเราสามารถกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนพลศึกษาจะดำเนินไปไม่ได้เลย ถ้าหากขาดอุปกรณ์การสอนพลศึกษา

ชนิดต่าง ๆ ของอุปกรณ์การสอนพลศึกษา

ต่อไปนี้ เป็นรายชื่ออุปกรณ์การสอนพลศึกษาที่จำเป็นสำหรับการจัดกิจกรรมพลศึกษาโรงเรียนต่าง ๆ ควรจัดหาไว้ให้มากที่สุด เพื่อที่จะเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ

๑. ห่วง ห่วงคอบ เครื่องอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ
๒. ราวเดี่ยว
๓. ราวคู่ ชนิดสูง - ต่ำ
๔. ราวตารางผนัง
๕. ราวโถ
๖. ราวบันได
๗. เชือกโถ
๘. ราวทรงตัว

^๑ Harke Cummings, The Dictionary of Sports. (New York : The Ronald Press Company, 1949), P. 126.

- ๘. หีบกระโถก
- ๑๐. ม้าหรือม้าพอน
- ๑๑. กระดานขปริง
- ๑๒. แตรมโปลิ้น
- ๑๓. รอกยี่กัณฑ์พร้อมควงเข้มนชัก
- ๑๔. เบาะรองสะเทือน
- ๑๕. เบาะปักหมอน
- ๑๖. เบาะบุโศ และเครื่องบุโศครบชุด
- ๑๗. เวทีมวย
- ๑๘. นวมชกคู
- ๑๙. นวมชกกระสอบ
- ๒๐. กระสอบพรวาย
- ๒๑. คามสากดพร้อมทั้งเครื่องแต่งกาย
- ๒๒. กระบี่กระบองพร้อมทั้งเครื่องแต่งกาย ไวร่าและไม้ตี
- ๒๓. เครื่องบกดน้ำหนัก
- ๒๔. เครื่องยิงธนู
- ๒๕. เครื่องชั่งน้ำหนัก
- ๒๖. เครื่องวัดส่วนสูง
- ๒๗. ลูกฟุตบอล เสาประตู คาช่าย ชง เครื่องสูบลม
- ๒๘. ลูกบาสเกตบอล นาฬิกา กระตึง ป้ายนอกแถม
- ๒๙. ลูกวอลเลย์บอล เสา คาช่าย ม้านั่งตีคอสัน
- ๓๐. ลูกเนตบอล เสาประตู
- ๓๑. ลูกเทนนิสบอล เสาประตู คาช่าย ชงสนาม
- ๓๒. ลูกซอฟบอล ถุงมือ ไม้ตี หน้ากากเหล็ก ถุงผ้า
- ๓๓. ลูกฮอกกี้ เสาประตู คาช่าย ไม้ตี
- ๓๔. หวงข้างเสา คาช่าย ม้านั่งตีคอสัน

๓๔. ลูกตะกร้อ เส้า คาซาย ห่วงตะกร้อ พร้อมด้วยเชือกกรอก
๓๖. ลูกเพนนีส เส้า คาซายไม้ตี
๓๗. ลูกชนไก่ ไม้กรกเกศ เส้า คาซาย
๓๘. ลูกมิงปอง โตะมิงปอง เส้า คาซาย ไม้ตี
๓๙. ลูกบอลสำหรับโปโลน้ำ เส้าประตู่ คาซาย หุ่นเชก
๔๐. เครื่องอุปกรณ์กรีฑา ไค้แก๊ว ไม้คทา ที่บันเห่า รั้วกระโดด นาวิกาจับ
เวลา ชงบอกระยะ ปืนสัญญาณ ระฆังบอกเวลา เส้าหลักชัย เชือก
ชิงเส้นชัย หลุมทราย ชี้อือบ จักร แล่น ลูกหม่น้ำหนัก ขอน ไม้ค้ำต่อ
วงกลมขวางจักร วงกลมหม่น้ำหนัก ฯลฯ
๔๑. อุปกรณ์สำหรับกิจกรรมเขาจิ้งหระและรำไทย ไค้แก๊ว เครื่องบันทึกเสียง
เครื่องเล่นจานเสียง กลอง ไม้เคาะจิ้งหระ ฉิ่ง ฯลฯ

การใช้อุปกรณ์พลศึกษา

ครูพลศึกษาต้องมีความรู้ในการใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ถ้าหากขาดความรู้และความ
ชำนาญในการใช้แล้ว อุปกรณ์ก็จะมีประโยชน์ต่อการเรียน การสอนพลศึกษาน้อยมาก

หลักทั่วไปในการใช้อุปกรณ์พลศึกษา ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. ต้องเลือกชนิดของอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบทเรียน
๒. ครูต้องทดลองใช้เสียก่อน ก่อนที่จะนำไปใช้สอน
๓. จัดให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน
๔. ต้องจัดหาอุปกรณ์ให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียนเป็นอย่างมากยิ่งดี
๕. ต้องตรวจตรา ซ่อมแซมอุปกรณ์อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนนำไปใช้
๖. ควรเก็บรักษาไว้อย่าง เป็นระเบียบมีบัญชีแยกประเภทไว้ต่าง ๆ กัน
๗. เมื่อใช้แล้วต้องสำรวจให้ครบถ้วน แล้วนำมาเก็บไว้ที่เดิมตามที่ของมัน

การเก็บและรักษาอุปกรณ์การศึกษา

ครูพลศึกษาต้องรู้วิธีเก็บรักษาอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพคงทนและสะดวกต่อการใช้เสมอ นอกจากนี้ต้องไม่ปล่อยให้แกว่งไกวโยกเยก วิธีเก็บรักษาควรบันทึกดังต่อไปนี้

๑. แยกประเภทเก็บ เพื่อสะดวกแก่การใช้และควรจำแนกประเภทดังนี้คือ
  - ก. ประเภทสำเร็จรูป
  - ข. ประเภทวัสดุสิ้นเปลือง
  - ค. ประเภทเครื่องพลศึกษาที่ใช้ในโรงฝึกพลศึกษา
  - ง. ประเภทเครื่องกีฬาและกรีฑา เป็นต้น

๒. ควรคำนึงถึงความสวยงามของอุปกรณ์ด้วย อุปกรณ์ควรเก็บแขวนให้หน้าดูน่าใช้ จะช่วยดึงดูดและเร้าใจให้นักเรียนอยากเรียนและอยากเล่นอยู่เสมอ

๓. อุปกรณ์ทุกชิ้นต้องมีบัญชีรายชื่อพร้อมตามประเภทต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการใช้และตรวจตรา

๔. อุปกรณ์ต้องได้รับการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และปลอดภัย
๕. เมื่อใช้แล้วต้องนำมาเก็บยังที่เดิมในช่องเก็บอุปกรณ์ทุกครั้ง
๖. ควรมีเจ้าหน้าที่เก็บอุปกรณ์โดยเฉพาะ
๗. วางระเบียบการยืมและการส่งอุปกรณ์เอาไว้ และให้ทุกคนปฏิบัติตาม

อย่างเคร่งครัด

โสภณศึกษาประกอบการสอนวิชาพลศึกษา

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางแล้วว่า การนำเอาโสภณศึกษาเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนนั้นจะเกิดประโยชน์อย่างมาก อาทิเช่น

๑. ช่วยให้นักเรียนหรือเนื้อหาบางข้อขึ้น
๒. ผู้เรียนเข้าใจได้เร็วขึ้นและจดจำได้นาน
๓. ช่วยขบระยะเวลาของการสอนให้น้อยลง

๔. ช่วยให้การเรียนและการสอนสนุกสนานอย่างมีชีวิตชีวา
๕. กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนและสนใจในบทเรียนนั้น ๆ
๖. ช่วยในการฝึกทักษะและความเข้าใจ และมีความซาบซึ้งในสิ่งที่เรียน

โสตทัศนูปกรณ์ในปัจจุบันถือ เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนและการสอนเป็นอย่างมากในทุกวิชา และใช้ได้อย่างคืบคลานไปข้างหน้ามาประกอบการสอนวิชาพลศึกษา ในต่างประเทศที่เจริญมีการใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนวิชาพลศึกษากันอย่างกว้างขวาง เช่นการใช้ภาพยนตร์สอนการเล่นฟุตบอล บาสเกตบอล วูตบอล กรีฑา ฯลฯ สำหรับในประเทศไทยเราก็คงจะหนักค้ำในขณะนี้และได้มีการใช้กันบ้างแล้ว ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับกำลังการสำรวจและวิจัยเอาไว้ และได้เสนอผลของการวิจัยไว้ในหัวข้อการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเภทและชนิดของโสตทัศนูปกรณ์

- ก. ประเภทเครื่องฉาย (Projectors)
  ๑. เครื่องฉายภาพบนครีและฉีกภาพบนครี
    - ๑.๑ เครื่องฉายภาพบนครี ๑๖ ม.ม.
    - ๑.๒ เครื่องฉายภาพบนครี ๔ ม.ม.
    - ๑.๓ เครื่องฉายภาพบนครีชนิดฟิล์มแบบขวาง
  ๒. เครื่องฉายภาพนิ่ง
    - ๒.๑ เครื่องฉายภาพหีบแสง
    - ๒.๒ เครื่องฉายภาพสามสีรีระยะ
    - ๒.๓ เครื่องฉายสไลด์ และฟิล์มสกริป
    - ๒.๔ เครื่องฉายภาพจุลทรรศน์
- ข. ประเภทโสตวัสดุ (Audio-Materials) แบ่งเป็น ๔ ประเภท
  ๑. ระบบขยายเสียง
  ๒. แอนโอดียง

๓. เพ็บบันทึกเสียง
  ๔. วิหยู
- ค. ประเภทวัสดุสายเส้น (Graphic Materials) แบ่งเป็น ๔ ประเภท
๑. กระดาษคำหรือกระดาษขอล็ค
  ๒. แผ่นที่และลูกโลก
  ๓. การทูน
  ๔. โปสเตอร์
  ๕. แผนภาค
  ๖. กราฟ
  ๗. แผนภูมิ
  ๘. กระดาษฉายสไลด์
  ๙. กระดาษนิเทศ
- ง. ประเภทวัสดุทึบ (Three Dimensional Materials) แบ่งเป็น ๖ ประเภท
๑. ไลออรามา
  ๒. พิธิชกัณฑ์โรงเรียน
  ๓. ซองลือแบบ
  ๔. ซองจำลอง
  ๕. ซองตัวอย่าง
  ๖. ซองจริง
- จ. ประเภทภาพนิ่ง (Still Picture) แบ่งเป็น ๔ ประเภท
๑. ภาพนิ่ง
  ๒. สุนุกภาพ
  ๓. รูปที่คักมา
  ๔. ภาพสามมิติ
  ๕. ภาพเขียน

๖. ภาพถ่าย
  ๗. สไลด์
  ๘. फिल्मสตริป
  ๙. ภาพโปรเจกต์แสง
๑. ประเภทกิจกรรม (Activities) แบ่งเป็น ๙ ประเภท
๑. งานที่เป็นโครงการ
  ๒. การเล่นเกมละคร
  ๓. การศึกษานอกสถานที่
  ๔. การสาธิตและทดลอง
  ๕. นิทรรศการ
  ๖. ภาวะพราย
  ๗. กระจกแม่เหล็ก
๒. อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาอื่น ๆ
๑. เครื่องรับโทรทัศน์
  ๒. กระจกเงา

การใช้อุปกรณ์โสตทัศนประกอบการสอนให้ได้ผล

ไม่ว่าจะใช้อุปกรณ์โสตทัศนประกอบการสอนในวิชาใดก็ตาม การที่จะให้ได้ผลเพียงใดนั้น ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบเหล่านี้คือ

๑. ผู้ใช้ ผู้ใช้ควรมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและหลักสูตรที่ตนสอนเป็นอย่างดี มีความรู้และทักษะในการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน มีความรู้ในการเลือกและผลิตอุปกรณ์ ทั้งต้องรู้จักประเมินค่าของอุปกรณ์เป็นอย่างดี

๒. วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้องค์ประกอบและประสิทธิภาพดี

๓. สถานที่ ก่อนใช้อุปกรณ์ควรมีการเลือกและเตรียมสถานที่ให้เหมาะสม เช่นห้องมืดพอที่จะฉายภาพบนครีเดนหรือไม้อากาศฉายเพสเซลควกหรือไม้อาจใช้เป็นห้องทดลองหรือไม่ มีเครื่องอำนวยความสะดวกอื่นๆพร้อมหรือไม่ เช่น อ่างน้ำ

ปลั๊กไฟฟ้าและแสงสว่าง ฯลฯ

๔. เวลา ครูต้องมีเวลาพอสำหรับเตรียมอุปกรณ์การสอนล่วงหน้าและเลือกเวลาใช้ให้เหมาะสมกับโอกาสหรือสภาพของการเรียนนั้น ๆ เวลาที่ใช้ต้องไม่ยาวเกินไป หรือใช้บ่อยซ้ำซากจนหน้าว่าล้า

เครื่องอำนวยความสะดวกในการ เรียนการสอนพลศึกษา

เครื่องอำนวยความสะดวกหมายถึง สถานที่ที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมพลศึกษา หรือการเล่นกีฬา เช่นสนาม สถานที่ฝึกซ้อม โรงฝึกพลศึกษา สระว่ายน้ำ ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ตลอดจนห้องน้ำและห้องส้วม เป็นต้น

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า สนามเล่นหรือสถานที่จัดกิจกรรมพลศึกษาเปรียบเสมือนห้องปฏิบัติการของวิชาพลศึกษา แม้ว่าจะมีอุปกรณ์การเรียนการเล่นครบถ้วน แต่ขาดสนามก็ไม่สามารถจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ฉะนั้นโรงเรียนทุกโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีสนามมากบ้างน้อยบ้าง เพื่อที่จะมีได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ของผู้บริหารและเจ้าของโรงเรียนซึ่งจะต้องรับผิดชอบหรือศึกษาค้นคว้าเปลี่ยนแปลงสถานที่ให้ประโยชน์ได้มากที่สุด

เครื่องอำนวยความสะดวกแบ่ง เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ ^๒

๑. เครื่องอำนวยความสะดวกกลางแจ้ง
๒. เครื่องอำนวยความสะดวกในร่ม

---

^๑ Clifford Lee Brownell, Elmon Louis, and others The Administration of Health Education and Physical Education.

(Philadelphia : W.B. Saunders Company, 1958), 241.

^๒ Ibid., P. 241.

เครื่องอำนวยความสะดวกกลางแจ้ง

เครื่องอำนวยความสะดวกกลางแจ้งในที่นี้หมายถึง สนามเล่นหรือสนามกีฬาต่างๆ ที่อยู่กลางแจ้ง เช่น สนามฟุตบอล สนามเทนนิส สนามบาสเกตบอล ฯลฯ สนามเล่นกลางแจ้งมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนพลศึกษามาก โรงเรียนต่างๆ ควรจะจัดหาไว้ให้เพียงพอที่จะใช้ฝึกสอนและจัดการแข่งขันหรือจัดกิจกรรมกลางแจ้งอื่นๆ ได้

ขนาดของสนามเล่นกลางแจ้งจะแตกต่างกันไปตามระดับของโรงเรียน สำหรับระดับประถมศึกษาสนามเล่นควรจะแยกออกจากสนามเล่นของระดับมัธยมศึกษา และห้ารั้วกันไว้โดยเฉพาะ ภายในสนามควรมีคอกตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ให้เด็กได้เล่น เช่น ขิงช้า โมกกระโดนกระเดก กระดานหิน ม้านมุน หลุมทราย และที่สำหรับให้เด็กไต่ป่าย เป็นต้น สนามกีฬาข้าง นี้ จะต้องอยู่ห่างจากสนามเล่นของเด็กประถมศึกษา และโดยทั่วไปแล้วสนามเล่นของเด็กมัธยมศึกษาจะกว้างขวางใหญ่โตกว่าสนามเล่นของเด็กประถมศึกษา

สนามเล่นกลางแจ้งนี้ควรจะมีปลูกหญ้าเพื่อให้ผิวของสภาพสนาม มีความอ่อนนุ่ม และสวยงาม และยังป้องกันฝุ่นโคลนอีกด้วย นอกจากนี้สนามบางประเภท ถ้าทำเป็นสนามคอนกรีตก็ควรจะขี้ขึ้น โคนแฉก สนามบาสเกตบอล สนามแบดมินตัน เป็นต้น สนามกลางแจ้งควรจะทำหอรบายน้ำไว้ด้วย เพื่อไม่ให้หน้าฝนซึ่งในสนามเมื่อเวลาฝนตก นอกจากนี้ยังต้องคอยตรวจตราสิ่งกีดขวางและอุปสรรคต่าง ๆ ในสนามอยู่เสมอ เช่น หลุม บ่อ เศษแก้ว หิน ฯลฯ เพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุใดๆ

เครื่องอำนวยความสะดวกในร่ม

เครื่องอำนวยความสะดวกในร่มสำหรับวิชาพลศึกษาได้แก่ โรงฝึกพลศึกษา (Gymnasium) ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย และห้องน้ำห้องส้วม เป็นต้น

โรงฝึกพลศึกษาถือว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสนามกลางแจ้ง โดยเฉพาะในประเทศไทย โรงฝึกพลศึกษาจะขาดได้มากในฤดูฝน เพราะสามารถจะใช้จัดกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่างทั้งในยามปรกติ และในยามที่สนามแฉะ อีกทั้งยังอาจจะตีค้แปลง เป็นห้องประชุมหรือสถานที่แสดงละครและกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่น ๆ ได้อีกด้วย

โรงฝึกพลศึกษาควรจะมีขนาดกว้างขวางพอที่จะใช้ฝึกพลศึกษาได้อย่างพอเหมาะกะกับจำนวนนักเรียนที่จะใช้ในแต่ละครั้ง ที่ตั้งของโรงฝึกควรจะมีที่ร่มไม้ใหญ่หรือมีหลังคาอาคารเรียน และไม่ติดกับจนอาจก่อให้เกิดเสียงรบกวนชั้นเรียนได้ โรงฝึกต้องแข็งแรง สะอาด และถูกลักษณะ พื้นควรจะทำด้วยไม้แข็งและเรียบ ซึ่งดีกว่าและปลอดภัยกว่าพื้นซีเมนต์ หอง เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว และห้องน้ำ

หอง เปลี่ยนเครื่องแต่งตัวและห้องน้ำมีความจำเป็นมากสำหรับนักเรียน เพราะจะช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวได้สะดวกรวดเร็ว และส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเรียนพลศึกษา หอง เปลี่ยนเครื่องแต่งตัวนี้ควรจะมีอยู่ทั้งที่ด้านหนึ่งด้านใดของโรงฝึกพลศึกษา และอยู่แยกกันในกรณีที่เป็นโรงเรียนสหศึกษา ภายในหอง เปลี่ยนเครื่องแต่งกายต้องสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก

สำหรับห้องน้ำก็ควรจะมีรวมอยู่หรืออยู่ติดกันกับหอง เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย มีหองสุขารวมอยู่ด้วยเสร็จ พื้นของห้องน้ำต้องไม่ลื่น และน้ำไหลถ่ายเทได้สะดวก หองน้ำและหองสุขาก็ควรจะมีอย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียนด้วย

การอำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์พลศึกษา

การอำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การสอนพลศึกษารวมทั้ง เครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้แก่ครูสอนพลศึกษานั้น เท่ากับเป็นการสนับสนุนกระตุ้นและจูงใจให้ครูผู้สอนเอาใจใส่และมีความรู้สึกอยากจะสอนพลศึกษามากขึ้น ดังนั้นการอำนวยความสะดวกจึง เป็นเรื่องที่ว่าโรง เรือนควรมีสิ่งใด เช่นเดียวกับในวิชาอื่น ๆ เหมือนกัน การอำนวยความสะดวกในที่นี้สามารถกระทำได้ดังต่อไปนี้คือ

๑. จัดหาอุปกรณ์ไว้ให้เพียงพอ
๒. จัดหาเจ้าหน้าที่หรือมอบให้ผู้ใช้โดยหนึ่งทำหน้าที่ช่วยบริการในการบ่มและส่งคืนอุปกรณ์พลศึกษาอย่างมีระเบียบและสะดวก
๓. มีสถานที่เก็บอุปกรณ์พลศึกษาโดยเฉพาะ
๔. จัดให้มีการซ่อมแซมและจัดหาอุปกรณ์มาเพิ่มเติมอยู่เสมอ
๕. ถ้าเป็นไปได้ควรมีบริการในการเตรียมสถานที่หรือสนามสำหรับสอนกิจกรรม เช่น กีฬาต่าง ๆ เป็นต้น

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปีการศึกษา ๒๕๐๒ อ๋องนุ เย็นฤดี^๑ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมปัจจุบันในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ" โดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ ตลอดจนการสังเกตจากครูพลศึกษา ครูใหญ่ ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญทางพลศึกษา พบว่า ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษาค่อนข้างต่ำ และจากการบริหารพลศึกษาในโรงเรียนไม่ดีเท่าที่ควร เพราะในโรงเรียนต่าง ๆ ยังขาดสนาม อุปกรณ์ และครูพลศึกษา รวมทั้งขาดวิธีการจัดการบริหารที่ดี การดำเนินงานไม่มีระเบียบแบบแผน

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ พจนา เสตะกัณฑ์^๒ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา" โดยการศึกษาทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาส่วนกลาง ในจังหวัดพระนคร ชนบุรี รวม ๖ สถานศึกษา จำนวนนักเรียน ๗๒๐ คน ด้วยการใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์ผลของการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาพบว่า นักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา มีความต้องการให้ทางโรงเรียนจัดหาอุปกรณ์ทางพลศึกษาให้พอเพียงแก่จำนวนนักเรียน สำหรับสถานที่พอน้อยบ้าง แต่ก็ควรปรับปรุงให้มีสภาพดีขึ้น ซึ่งแสดงว่าขาดทั้งอุปกรณ์การสอนพลศึกษา และเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ด้วย เช่น สนาม เป็นต้น

^๑ อ๋องนุ เย็นฤดี, "การศึกษาในโรงเรียนมัธยมปัจจุบันในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๒).

^๒ พจนา เสตะกัณฑ์, "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาส่วนกลาง," (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๓).

ในปี พ.ศ.๒๕๐๗ สุกนธ์ ศัพท์หงษ์^๑ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์ ปี พ.ศ.๒๕๐๗" มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวครู และโรงเรียนในเรื่องอุปกรณ์การสอน ผลของการวิจัยขอสรุปได้ดังนี้คือ

๑. โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น การบริการแก่ครูผู้สอนในเรื่องอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอ
๒. สถานที่โดยทั่วไป ไม่อำนวยในการใช้อุปกรณ์การสอน เช่น ไม่มีห้องฉาย ที่ควบคุมแสงเสียงได้ดี เป็นต้น
๓. ครูส่วนมากมีความเห็นว่า ไม่ใช่อุปกรณ์ก็สามารถสอนให้นักเรียนเข้าใจได้
๔. ครูส่วนมากขาดความรู้ทางโสตทัศนศึกษา จึงไม่ทราบว่าจะเลือกอุปกรณ์การสอนมาใช้อย่างไร
๕. ครูได้รับความร่วมมือในการยืมอุปกรณ์จากภายนอก รวมทั้งผู้บริหารไม่สนับสนุนการใช้อุปกรณ์

ปี พ.ศ.๒๕๐๘ กัลยา บุญญเศรษฐ์^๒ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดพระนคร ธนบุรี ที่มีต่อการเรียนวิชาพลศึกษา" โดยการใช้แบบสอบถามกับนักเรียน จำนวน ๒๗๕ คน มีทั้ง นักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน พบว่า

^๑ สุกนธ์ ศัพท์หงษ์, "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์ ปี พ.ศ.๒๕๐๗," (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๐๗).

^๒ กัลยา บุญญเศรษฐ์, "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร ธนบุรี ที่มีต่อการเรียนวิชาพลศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๐๘).

(๑) กีฬาที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ ฟุตบอล วอลเลย์บอล กรีฑา วายน้ำ บิงปอง มวย หมากกรอก หมากยอส หางขามตาข่าย และกระโดดเชือก

(๒) ในด้านที่เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนพลศึกษาและเครื่องอำนวยความสะดวกนั้นนักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียนจัดสถานที่ในการอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนพลศึกษาดังต่อไปนี้ คือ ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ตู้สำหรับเก็บเครื่องแต่งตัว ห้องเก็บอุปกรณ์พลศึกษา ห้องปฐมพยาบาล ที่ค้ำน้ำ ที่ล้างมือ ห้องน้ำ สระว่ายน้ำที่ถูกต้อง สุขลักษณะ ฯลฯ

(๓) ผู้วิจัยยังได้เสนอความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ ควรปรับปรุงชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาเสียใหม่ให้มีมากกว่าหนึ่งชั่วโมง และควรจัดหางบประมาณ สำหรับซื้ออุปกรณ์ตลอดจนสถานที่ในการฝึกสอน รวมทั้งสถานที่ในการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนให้เพียงพออีกด้วย

ในปีเดียวกันนี้ รัตนา วัฒนกุล * ได้ศึกษาเรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนปีหกัศครู ป.กศ.สูง ในจังหวัดพระนคร ธนบุรี ที่มีต่อการเรียนวิชาพลศึกษา" พบว่า สนาม อุปกรณ์ ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว และโรงฝึกพลศึกษายังไม่เพียงพอ กิจกรรมที่นักเรียนชอบมากที่สุดได้แก่ บาสเกตบอล แบดมินตัน กระโดดน้ำ วายน้ำ ภายบริหาร รว้ไผ่ ตามลำดับ กิจกรรมที่นักเรียนชอบน้อยที่สุดหรือไม่สนใจเลยได้แก่ แขนคยอล ขอบบอด ความเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าพลศึกษาไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน และส่วนใหญ่มีความต้องการให้ทางโรงเรียนจัดหาอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นอีก

---

* รัตนา วัฒนกุล, "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนปีหกัศครู ป.กศ.สูง ในจังหวัดพระนคร ธนบุรี ที่มีต่อวิชาพลศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๐)

ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ สุนทรมาลัย สุเทพภักดี^๑ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจอุปสรรคและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาทั้ง ป.กศ. ต้น และป.กศ. สูง รวมทั้งถามอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาคับ นำผลการสำรวจมาคิดค่าทางสถิติเป็นร้อยละ พบว่า

- ๑) สถานที่ในการเรียนวิชาพลศึกษายังไม่เพียงพอ
- ๒) อุปกรณ์การสอนพลศึกษาบางอย่างมีเพียงพอ เช่น อุปกรณ์ในการสอนว่ายน้ำ เป็นต้น อุปกรณ์ที่มีไม่เพียงพอได้แก่ อุปกรณ์ในการสอนแบดมินตัน ฟันดาบ
- ๓) นักศึกษา มีความคิดเห็นว่าอาจารย์สอนพลศึกษาเคร่งครัดค่อนข้างเกินไป
- ๔) ปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนพลศึกษา คือความรู้พื้นฐานของนักศึกษาแต่ละคนมีไม่เท่ากัน และ
- ๕) สถานที่และอุปกรณ์ในการสอนกิจกรรมพลศึกษาก็ยังไม่เป็นการเพียงพอแก่นักศึกษาเท่าที่ควร

ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ อนันต์ อัครชู^๒ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาประมวลการสอนและปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาล ในภาคการศึกษาหนึ่ง" โดยใช้แบบสอบถามแก่อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่และครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนรัฐบาลของกรมวิสามัญศึกษาในภาคการศึกษาที่หนึ่ง ซึ่งมี ๕๔ โรงเรียน และพบว่า

^๑ สุนทรมาลัย สุเทพภักดี, "การสำรวจอุปสรรคและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๘)

^๒ อนันต์ อัครชู, "การศึกษาประมวลการสอนและปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษาหนึ่ง," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๑)

๑) วัตถุประสงค์ในการสอนวิชาผลศึกษา โรงเรียนส่วนมากเน้นในด้านการสร้างเสริมสมรรถภาพร่างกายของนักเรียนให้มีความแข็งแรงสมบูรณ์

๒) กิจกรรมที่โรงเรียนนิยมจัดสอนมากคือ กายบริหาร ส่วนกีฬาที่นิยมจัดมากได้แก่ บาสเกตบอล

๓) จำนวนครูผลศึกษาสถานที่จัดกิจกรรมและอุปกรณ์การสอนผลศึกษายังมีเพียงพอ

๔) งานและหน้าที่ของครูสอนผลศึกษามากเกินไป แต่ทั้งอาจารย์ใหญ่และครูผลศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาผลศึกษา

ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ชำนาญ หอวิจิตร^๑ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์โสตทัศนช่วยการสอนในวิทยาลัยผลศึกษา" โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในอันที่จะไขข้อของการวิจัย เป็นแนวทางสำหรับ จัดหน่วยโสตทัศนศึกษาขึ้นในวิทยาลัยผลศึกษาและสถาบันอื่น ๆ การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ตามแต่อาจารย์ประจำการวิทยาลัยผลศึกษา ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

๑) อาคารเรือนของวิทยาลัยไม่เหมาะกับการใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย

๒) อุปกรณ์โสตทัศนเก็บรวมไว้กับอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับฝึกทักษะและวัสดุอื่น ๆ ในแผนกวัสดุ

๓) วิทยาลัยมีโครงการเปิดแผนกโสตทัศนศึกษา เพื่อบริการการขืมอุปกรณ์

๔) หัวหน้าแผนกวัสดุถึงแม้ว่าจะไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุก็ตาม แต่ก็มีทัศนคติที่ดีของงานโสตทัศนศึกษา รวมทั้งเห็นความสำคัญและสนับสนุนการใช้อุปกรณ์การสอนเป็นอย่างดี

^๑ชำนาญ หอวิจิตร, "การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์โสตทัศนช่วยการสอนในวิทยาลัยผลศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๑)

- ๕) อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ และบางอย่างชำรุด
- ๖) ระเบียบการใช้อุปกรณ์ยังไม่เหมาะสมจึงมีอาจารย์เพียงประมาณร้อยละ ๘๕ เท่านั้น ที่เคยใช้อุปกรณ์โสตทัศนประกอบการสอน โดยนับเหตุผลว่าถ้านำไปใช้แล้ว จะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และเหตุที่ไม่ใช้อุปกรณ์การสอนก็เพราะไม่มีอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบทเรียน และการบริหารยังไม่ดีพอ
- ๗) วิทยาลัยยังไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกเพื่อการผลิตอุปกรณ์ แต่อาจารย์ส่วนมากมีความรู้ทางโสตทัศนศึกษาในระดับปานกลาง และมีความต้องการให้ผู้ที่วุฒิทางโสตทัศนศึกษาเป็นผู้ดำเนินงานทางด้านนี้โดยตรง

ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ สักศิราย ทัทสุวรรณ* ได้ทำการวิเคราะห์เรื่อง "การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนกิจกรรมพลศึกษา" ของครูผู้ฝึกจากสถาบันอุดมศึกษา ๑๐ สถาบัน และจากสมาคมกีฬาต่าง ๆ อีก ๑๒ สมาคม จำนวน ๔๔ คน ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถาม ส่วนผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทียบเปอร์เซ็นต์ของประชากร ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดนั้น ปรากฏว่าวุฒิของครูส่วนมาก ระดับ ป.ศ. สูง สำหรับระดับปริญญาหรือสูงกว่ามีน้อย และส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาเป็นพื้น ครูที่มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษามีปานกลาง และผู้ฝึกสอนใหญ่ชอบใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนพลศึกษา และไขมันอย ๆ อีกด้วย โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกว่าอุปกรณ์จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอนก่อนใช้มีการเตรียมอุปกรณ์ สถานที่ บทเรียน ตัวผู้เรียนและตัวครู การใช้เป็นไปในลักษณะที่เรียกว่าสอบไปใช้ไปพร้อม ๆ กัน อุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นพวก ภาพยนตร์ ๑๖ มม. สไลด์ ฟิล์มสกริป รูปภาพ รูปถ่าย กระดานดำ สาลี การศึกษานอกสถานที่ แหล่งของอุปกรณ์ที่ใช้อยู่ส่วนใหญ่ได้จากสมาคมกีฬานั้น ๆ จากวิทยาลัยพลศึกษาและสำนักแถลงชาวอังกฤษ เป็นต้น

---

* สักศิราย ทัทสุวรรณ, "การวิเคราะห์การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนกิจกรรมพลศึกษาระดับอุดมศึกษา," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะบัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๑)

อย่างไรก็ตาม มีอุปสรรคอันทำให้ไม่สามารถใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนได้
ก็มี เช่น ไม่มีอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่จะสอน และมีจำนวนไม่เพียงพอ อีก
ทั้งบริการที่ได้รับก็ไม่สะดวกอีกด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๕๕ Kenneth Grieson^๑ ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง
"Physical Education in Alberta High School" โดยใช้แบบสอบถาม
ถามไปยังครูพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อใหญ่ ๘ หัวข้อ คือ

- ๑) โปรแกรมการสอน
- ๒) อุปกรณ์และเครื่องมือทางพลศึกษา
- ๓) เครื่องอำนวยความสะดวกกลางแจ้ง
- ๔) เครื่องอำนวยความสะดวกในร่ม
- ๕) การจัดการแข่งขันภายนอกและภายในโรงเรียน
- ๖) การใช้สถานที่ของชุมชนให้เป็นประโยชน์
- ๗) ประสิทธิภาพในการสอนของครูพลศึกษา

โดยได้เลือกโรงเรียน ๕๔ โรงเรียนในรัฐ Alberta ผลปรากฏว่า

- ๑) มี ๕ โรงเรียนใน ๕๔ โรงเรียนมีสนามอยู่ในสภาพดี
- ๒) มีหลายโรงเรียนที่ยังขาดอุปกรณ์
- ๓) มีการแข่งขันภายนอกโรงเรียน
- ๔) มี ๓ โรงเรียน ซึ่งจัดสอนพลศึกษา ๕ ชั่วโมง ต่อสัปดาห์
- ๕) โรงเรียนส่วนมากไม่ค่อยวางแผนการสอน
- ๖) มีบางโรงเรียน ยังขาดครูผู้สอน

---

^๑ Kenneth Grieson, "Physical Education in Alberta High School," The Alberta Journal of Education Research. Vol.1.III (September, 1954), 34.

Rolland O. Meiser * ได้ศึกษาและวิจัยสาเหตุที่ครูบางคนที่ไม่สอนระดับชั้นปีที่ ๕ และ ๖ ในโรงเรียนรัฐบาลในรัฐอินดีแอนา ไม่พยายามศึกษาหาความรู้หรือฝึกหัดการใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาเพิ่มเติม เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๒ พบว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้เพราะ

- ๑) ครูไม่มีประสบการณ์ในการใช้โสตทัศนวัสดุ
- ๒) มีครู ๕๘% เคยเรียนวิชาโสตทัศนศึกษาโดยเกณฑ์เฉลี่ยและ ๑.๙% เคยเรียนเกี่ยวกับเรื่องภาพยนตร์
- ๓) ครูนิยมใช้ภาพยนตร์มากกว่าการใช้ฟิล์มสตริป
- ๔) ความต้องการของคณะกรรมการนักเรียน และการวางแผนร่วมกับครูมีผลต่อการใช้และไม่ใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

James and Webb ^๒ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "Why Girls' Sit' Out' During Physical Education Lesson : An Investigation" ในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ โดยใช้แบบสอบถาม ถามนักเรียนมัธยมจำนวน ๕๐๐ คน จากโรงเรียนที่มีสถานที่และอุปกรณ์พลศึกษาอย่างสมบูรณ์ ผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนจะมีความสนใจและเรียนพลศึกษามากหรือน้อยเท่าใดนั้น จะขึ้นอยู่กับแผนการสอนของครูและความสามารถในการจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนและก็ได้เสนอแนะว่า ครูพลศึกษาควรจะได้มีการวางแผนการสอนและการจัดกิจกรรมพลศึกษาให้อยู่ในความสนใจของนักเรียน

---

* Rolland O. Meiser, "An Exploration of factors Affecting The Utilization, of Audio-Visual Materials 1952," The Thesis Abstract Series. (School of Education : Indiana University, 1953), pp. 219 - 225.

^๒ J. Myrle James and M. Ida Webb, "Why Girls' Sit' Out' During Physical Education Lesson : An Investigation Physical Education Vol. 57, XXII (November, 1965), pp. 75 - 81.

Griffin ได้ทำการศึกษาเรื่อง "An Evaluation of Physical Education Programs for Men in Selected Universities" ใช้วิธีการประเมินผลแบบของ Neilson-Commer-Griffin scored card ผลของการวิจัยพบว่า

๑. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งจะดีกว่าสถานที่ในการจัดกิจกรรมในร่ม
๒. อุปกรณ์การสอนที่เป็นวัสดุสิ้นเปลืองได้แก่ ลูกฟุตบอล ลูกบาสเกตบอล ลูกชนไก่ เหล่านี้ยังมีน้อยมาก
๓. มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เห็นว่า งบประมาณเป็นเรื่องสำคัญและยังมีไม่พอเพียง

---

* Leon Everret Griffin, "An Evaluation of Physical Education Programs for in Selected Universities" Dissertation Abstracts A. Vol. 27, No. 11, (May, 1967), pp. 3707A. - 3708A.